

چهره‌نگاری‌های امپراتوری عثمانی

(معرفی آثار برگزیده مجموعه سونا و ایمان کیراچ در موزه پرا استانبول)

تهیه و گردآوری:
دکتر گونسل رندا
دکتر زینب اینانکور

ترجمه و تنظیم:

دکتر سید علی مجابی

استادیار دانشکده هنر، معماری و شهرسازی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

ستاره انصاری

❖ کلیه حقوق چاپ برای مؤلف محفوظ است. ❖

فهرست

۵	درباره کتاب.....
۶	پیشگفتار مترجمین.....
۷	پیشگفتار سونا و اینان کیراچ.....
۹	پیشگفتار موزه پرا.....
۱۱	معرفی خانواده کوچ.....

فصل اول: سلاطین، سفراء و هنرمندان

۱۵	نقاشان و خلق اثر در پایتخت امپراتوری عثمانی.....
۲۳	معرفی آثار.....

فصل دوم: در دنیای زنان

۴۳	دنیای زنان در عثمانی و حرمسرا از نگاه نقاشان غرب.....
۵۱	معرفی آثار.....

۶۵	معرفی نقاشان بسفر.....

۷۷	مجموعه آثار فصل اول.....

۱۱۵	مجموعه آثار فصل دوم.....

درباره کتاب

در سرتاسر اعصار، شرق و آبر برآمده از شرق، عامل اصلی مجذوب ساختن علاقه غربیان به آن بوده است. روشنفکران و هنرمندان اروپایی در هنگام مواجهه با آثار نگاشته انگیز برآمده از دنیای نسبتاً بسته و محدودگرای شرقی همواره مشعوف و حیرت زده باقی می ماندند. در نتیجه و طبیعتاً در دوره های گوناگون برخی از هنرمندان با سفر کردن به شرق و یا تصور کردن خود در دنیای شرقی سعی می نمودند تا ماهیت اسرار آمیز دنیای شرقی را کشف نمایند. بنابراین از همین رو بوده است که به نمایش دادن و یا بیان نمودن ماهیت شرق یا رویاهای خیالی برآمده از آن می پرداختند.

اساساً پایه و مبنا جنبش معروف به شرق گرایی در هر اروپایی که از دل سبک هنری رومانتیسیسم در قرن نوزدهم پدیدار می گردد، در سرزمین های خلافت عثمانی است. حتی بسیار پیش از آغاز جنبش شرق گرایی در هنر اروپا، تعدادی از هنرمندان بواسطه ارتباط و نزدیکی اروپا با سرزمین های خلافت عثمانی، مجذوب اسلوب و شیوه نگارش ترکی به دنیای پیرامون خود شده بودند. برای تقریباً حدود دویست سال از آغاز قرن هجدهم به بعد، تعدادی از نقاشان اروپایی که بعدها به نقاشان سفر معروف می شوند، علاقه مندانه وارد سرزمین های امپراتوری عثمانی شده و مشغول به تصویر کشیدن دنیای عثمانی از جنبه ها و ظواهر مختلف می شوند. آثار خلق شده توسط این نقاشان در ذهن بشریت به عنوان تصویری گویا از زندگی آن روزگار عثمانی حک می شود.

نمایشگاه پرتره (چهره نگاری) های امپراتوری عثمانی در موزه پرا استانبول بخش اعظمی از ویژگی های دنیای عثمانی را روشن می سازد. در این کتاب شصت عدد از نقاشی های مجموعه سونا و اینان کیراچ و همچنین مجموعه سوگی و اردوغان گنول که در بردارنده تصویر مردمان امپراتوری عثمانی از قرن هجدهم تا آغاز قرن بیستم است، بصورت تک تک معرفی می شوند. تصاویر نقاشی شده در این پرتره (چهره نگاری) ها، بعضاً بسیار خودمانی و گاهی بسیار بعید و دور از ذهن، حتی شبیه به چهره های غربی، به نظر می آیند. اغلب این نقاشی ها پیش از اختراع دوربین عکاسی و تنها براساس مشاهده چشم انسان و نه از روی تصویر دوربین عکاسی خلق شده اند. بنابراین مطالعه، تفسیر، مشاهده و حتی گفتمان درباره این نقاشی ها که ارائه دهنده چهره هایی فراموش شده از دوران گذشته هستند با واقعیاتی حیرت آور، گویا و زنده همراه می باشد.